

Gönderilme Tarihi (Submitted) : 17.06.2025
Revizyon Tarihi (Revised) : 20.06.2025
Kabul Tarihi (Accepted) : 27.06.2025

TURED
JOTOĞ

Akreditasyon Süreçlerine İlişkin Öğretim Elemanlarının Bakış Açıları: Akreditasyon Alan Turizm Programları Üzerinde Bir Araştırma

Academician Perspectives on Accreditation Processes: A Study on Accredited Tourism Programs

Sengül EKER

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiye
Afyon Kocatepe University, Institute of Social Sciences, Turkey
E-Mail: senguleker51@gmail.com

Arş. Gör. Dr. Melisa ATEŞ

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Türkiye
Afyon Kocatepe University, Tourism Faculty, Turkey
E-Mail: mates@aku.edu.tr

Öz

Amaç ve Önem: Bu çalışmanın amacı, akreditasyon alan turizm programlarındaki öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine ilişkin bakış açılarının belirlenmesidir. Bu kapsamda, akreditasyonun eğitim öğretim kalitesine, sürekli iyileştirmeye, öğrenci odaklılık gibi hususlara olan etkileri öğretim elemanları bakış açısından değerlendirilmiştir. Turizm eğitiminin niteliğini artırmaya yönelik akreditasyon uygulamalarının etkili bir biçimde gerçekleştirilmesinde, öğretim elemanlarının bu süreçte dair tutum ve yaklaşımlarının belirlenmesi önemli bir gerekliliktir. Çünkü öğretim elemanları, eğitim programlarının uygulanmasında ve geliştirilmesinde doğrudan etkili olan aktörlerdir. Bu doğrultuda akreditasyon süreçlerine ilişkin öğretim elemanlarının bakış açılarının belirlenmesi gerek akreditasyon süreçlerinin kurumsal kültüre entegrasyonunu sağlamak gerekse yapılacak iyileştirme çalışmalarına yön vermesi açısından önemli bir katkı sunacaktır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini akredite olan turizm programlarındaki öğretim elemanları oluşturmaktadır. Akredite olan turizm programlarında toplam 392 öğretim elemanı bulunmaktadır. Öğretim elemanlarının tamamına ulaşılmış olup tam sayım yöntemi kullanılmıştır. Öğretim elemanlarına anket formu yüz yüze, e-mail ve sosyal medya aracılığıyla ulaştırılmış olup, toplamda 180 anket geri dönmüştür. Veriler Nisan 2025-Mayıs 2025 tarihleri arasında toplanmıştır.

Bulgular: Yapılan çalışmada, akreditasyon alan turizm programlarındaki öğretim elemanlarının bakış açılarının olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanlarının sürekli iyileştirmeye yönelik bakış açılarının yüksek düzeyde, öğrenciler boyutuna ilişkin bakış açılarının ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Özgünlük/Bilimsel Katkı: Akreditasyon süreçlerine ilişkin literatür incelemesi yapıldığında, sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Literatürde olan çalışmalar, akredite olan ve olmayan programların karşılaştırılması, turizm eğitiminde akreditasyona ilişkin kuramsal bir çerçeve şeklinde yapılmıştır. Bu kapsamda, öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine yönelik bakış açılarının belirlenmesine yönelik yapılan bu çalışmanın ilgili alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar: Bu çalışma yalnızca akreditasyon alan turizm programları ile sınırlandırılmıştır. Turizm dışında diğer programlar ve akredite olmayan turizm programları çalışmaya dahil edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Akreditasyon, turizm, turizm eğitimi.

Makale Türü: Araştırma makalesi

Abstract

Purpose and Importance: The aim of this study is to determine the perspectives of academician in accredited tourism programs regarding accreditation processes. Within this scope, the effects of accreditation on aspects such as the quality of education, continuous improvement, and student-centeredness have been evaluated from the viewpoints of the academician. Identifying academician attitudes and approaches toward these processes is crucial for the effective implementation of accreditation practices aimed at enhancing the quality of tourism education. This is because academician are directly influential actors in the execution and development of educational programs. In this regard, understanding their perspectives contributes significantly to both the institutionalization of accreditation processes and guiding future improvement efforts.

Methodology: The population of the study consists of academician working in accredited tourism programs. There are a total of 392 academician in these programs. A full enumeration method was employed, and efforts were made to reach all faculty members. The questionnaire was delivered through face-to-face interviews, e-mail, and social media channels. In total, 180 responses were received. Data collection was carried out between April 2025 and May 2025.

Findings: The findings of the study indicate that academician in accredited tourism programs hold generally positive views regarding the accreditation process. It was found that their perspectives on continuous improvement were at a high level, whereas their perspectives related to the student dimension were at the lowest level.

Originality/Value: A review of the literature on accreditation processes reveals that there is a limited number of studies in this area. Existing studies mainly focus on comparisons between accredited and non-accredited programs or provide a theoretical framework for accreditation in tourism education. In this context, this study, which aims to determine the perspectives of academician on accreditation processes, is expected to contribute to the related field.

Limitations: This study is limited to tourism programs that have received accreditation. Tourism programs without accreditation and programs outside the field of tourism were excluded from the scope of the study.

Keywords: Accreditation, tourism, tourism education.

Paper Type: Research article

Giriş

Ülkeler arasında eğitim ve öğretimin karşılıklı değişimini kapsayan yeni anlaşmaların imzalanması, eğitimdeki hareketlilik ve değişim, ülkeler ve üniversiteler arasındaki kalite arayışını ve rekabeti artırmaktadır. Günümüzde, kalite, kalite yönetimi, akreditasyon gibi yeni kavramlar özellikle sosyal bilimler alanında üniversitelerde kullanılmaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak, yükseköğretimde hazırlanan öğrenci programları her ne kadar sıklıkla yurt dışı odaklı yapılandırılrsa da proje hareketliliği, kalite, kalite yönetimi ve akreditasyon gibi süreçlerin yükseköğretim kurumlarında etkin biçimde uygulanması gerekliliği de ön plana çıkmıştır. Kalite yönetiminde en önemli araçlardan bir tanesi akreditasyondur (Güney, 2019). Son yıllarda yükseköğretim sisteminde kalite gerek ulusal gerekse uluslararası ölçüde önem kazanmıştır. Bu doğrultuda, akreditasyon eğitim öğretim faaliyetlerinin belirli kalite standartları çerçevesinde yürütülmesini sağlamaya yönelik temel bir dış değerlendirme ve kalite güvence mekanizması olarak öne çıkmaktadır. Yükseköğretim programlarının sürekli iyileştirilmesi, ulusal ve uluslararası alanda tanınırlığının artırılması akreditasyon süreçleri açısından önemli bir rol oynamaktadır. Turizm alanında faaliyet gösteren yükseköğretim programları, dinamik sektör yapısı, hizmet kalitesine duyulan gereksinim ve uluslararası rekabet baskısı nedeniyle kalite standartlarını sağlamaya yönelik girişimlerde bulunmaktadır.

Turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumları, akreditasyon süreçlerine dâhil olarak hem ulusal hem de uluslararası düzeyde program kalitesini belgelendirmeye ve sürekli iyileştirmeye

yönelmektedir. Türkiye’de bu alanda önemli bir boşluğu dolduran Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu (TURAK), turizm alanındaki ön lisans ve lisans programlarının kalite standartlarına uygunluğunu değerlendiren yetkili bir kurum olarak öne çıkmaktadır. TURAK, Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından tanınan ve bu kapsamda faaliyet gösteren bir akreditasyon kuruluşu olup; turizm eğitiminin sektörel beklentilere uygun hale getirilmesi, mezunların istihdam edilebilirliğinin artırılması ve eğitim programlarının uluslararası düzeyde tanınmasını sağlamak amacıyla çalışmalar yürütmektedir (TURAK, 2024). Akreditasyon süreci yalnızca belge temininden ibaret olmayıp, eğitim içeriğinin güncellenmesi, öğretim elemanlarının mesleki gelişimi, öğrenci memnuniyetinin artırılması ve sektörle iş birliği gibi alanlarda da sürdürülebilir kalite güvencesini teşvik etmektedir (YÖKAK, 2023). Bu nedenle, turizm eğitimi alanında akreditasyon, akademik yapının güçlendirilmesine katkı sağlayan ve küresel ölçekte eğitim kurumlarının tanınırlığını artıran önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Turizm eğitiminde kaliteyi yakalamak, turizm sektörü çalışanlarının niteliklerinin yükselmesi anlamına gelmektedir. Turizm fakültelerinde verilen eğitimin kalitesinin yükseltilmesi için akredite edilmeleri şeklinde eğitimin niteliğinin yükseltilmesine dönük çalışmalar yükseköğretim akreditasyon kuruluşlarının çalışmalarıyla ilerlemektedir (Oflaz, 2023). İlgili literatürde de akreditasyon ile ilgili sınırlı sayıda çalışma olmasından kaynaklı bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı akreditasyon alan turizm programlarındaki öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine bakış açısının belirlenmesidir.

1. Kavramsal Çerçeve

Yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesinin sağlanması ve sürdürülebilir akademik gelişimin desteklenmesi açısından akreditasyon süreçleri son yıllarda büyük önem kazanmıştır. “Akreditasyon” terimi, Latince kökenli olup Fransızca “accréditation” sözcüğünden türetilmiş ve temelde bir kişi ya da kurumun güvenilir ve geçerli kabul edilme durumunu ifade etmektedir. Fransızca’daki “accréditer” fiili ise, bir kurumun ya da bireyin güvenilirliğinin ve yetkinliğinin resmî olarak tanınması anlamına gelmektedir (Doğan, 1999). Buradan hareketle, akreditasyon, bir yükseköğretim programının, alanına özgü ve önceden tanımlanmış akademik kalite ölçütlerini karşılayıp karşılamadığını belirlemek amacıyla, yetkili bir akreditasyon kurumu tarafından yürütülen değerlendirme ve dış kalite güvencesi sürecidir (Yükseköğretim Kalite Kurulu, 2025). Akreditasyon, birçok ülke ve sektörde topluma sunulan program ve hizmetlerin niteliğinin sistematik bir yaklaşımla güvence altına alınması için geliştirilen bir yöntemdir (Bakioğlu & Baltacı, 2000).

Akreditasyon, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından belirlenen, alanına özgü ve önceden tanımlanmış akademik standartların, bir yükseköğretim kurumu ya da programı tarafından karşılanıp karşılanmadığını belirlemeye yönelik yürütülen dış kalite güvence ve değerlendirme sürecidir. Bu süreç, yükseköğretimde akademik kaliteyi güvence altına almanın yanı sıra, saydamlık ve hesap verebilirliğin sağlanmasında da temel bir araç olarak değerlendirilmektedir (Yükseköğretim Kurulu, 2025). Yükseköğretimde kalite güvencesi sağlamanın ve ulusal/uluslararası düzeyde rekabet edebilir programlar oluşturma temel yollarından biri akreditasyon olmakla birlikte, bu süreci destekleyen başka yollar da bulunmaktadır. Bunların başında, eğitim programlarının sistematik bir şekilde gözden geçirilmesi ve güncellenmesi gelmektedir. Bu uygulama, programların güncel bilgi ve becerilerle uyumlu kalmasını sağlayarak kaliteyi artırmaktadır (Harvey & Green, 1993). Uluslararası değişim programları ve ortak projeler yoluyla gerçekleştirilen uluslararasılaşma faaliyetleri de hem kalite güvencesine katkı sağlamakta hem de programların küresel düzeyde tanınırlığını artırmaktadır (Altbach & Knight, 2007). Bunun yanı sıra, öğrenci geri bildirimlerinin sistematik olarak toplanması ve bu verilerin kalite yönetimi süreçlerinde kullanılması, öğrenci merkezli eğitimin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Yorke, 2000).

Turizm eğitimi, teorik bilgi kadar uygulamalı beceri kazanımını da içeren ve mezunlarının doğrudan hizmet sektörüne katıldığı bir alan olması nedeniyle eğitim kalitesinin standartlar çerçevesinde izlenmesini ve güvence altına alınmasını zorunlu kılmaktadır. Turizm sektörünün sürekli gelişen dinamikleri, sektöre nitelikli ve donanımlı bireyler kazandırmayı hedefleyen turizm programlarının da belirli kalite ölçütlerine göre düzenlenmesini gerektirmektedir. Bu noktada, akredite edilmiş bir turizm programı hem öğrenci hem de işveren açısından güvenilirlik ve kalite güvencesi sunmakta, eğitim çıktılarının sektörel beklentilerle uyumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla akreditasyon, yalnızca eğitim veren kurumlar için değil, mezunların istihdam olanakları ve sektördeki itibarı açısından da belirleyici bir unsur haline gelmiştir (Duman, 2021).

Türkiye’de, turizm eğitimine gereken önemin verilmemesi ve her kademesinde karşılaşılan içerikleri birbirinden farklı pek çok sorunlar zinciri sektörde çalışan personelin temel ve mesleki eğitim durumlarının oldukça düşük bir seviyede seyretmesi sonucunu doğurmaktadır. Oysaki turizm sektöründen en yüksek faydanın sağlanabilmesi ancak; etkin, kaliteli ve tabana yayılmış temel ve mesleki bir turizm eğitim sistemiyle mümkün olmaktadır (Olca, 2008). Yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimi veren kurumların 90’lı yıllardan bu yana sektöre nitelikli eleman yetiştirmek amacıyla sayılarının hızla arttığı görülmektedir (Türkeri, 2014). Türkiye’de turizm sektöründe istihdam edilecek işgücüne iyi bir turizm eğitimi verilmesi amacıyla yükseköğretim kurumlarının kalitesinin artırılması gerekmektedir. Yükseköğretimde eğitim kalitesini artırmaya yönelik önemli bir dış kalite güvencesi mekanizması olan program akreditasyonuna ilişkin çalışmalar her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Bu doğrultuda, üniversiteler lisans programlarının akreditasyonunu sağlamak amacıyla çeşitli iyileştirme ve başvuru süreçlerini yürütmektedir. Günümüzde yükseköğretim kurumlarının kalite değerlendirmelerinde dikkate alınan temel göstergelerden biri, akredite edilmiş lisans programlarının sayısıdır. Hem Türkiye’de hem de diğer ülkelerdeki yükseköğretim kurumları, akademik kaliteyi yükseltmek adına program akreditasyon süreçlerini desteklemekte ve bu doğrultuda politika ve stratejiler geliştirmektedir (Yılmaz vd., 2023). Yükseköğretimde ilk akreditasyon uygulamaları ABD’de ortaya çıkmış ve zaman geçtikçe yaygınlaşmıştır. Avrupa’da ise yükseköğretim çok uzun yıllar büyük ölçüde devlet tarafından sunulan bir kamusal hizmet olarak kabul edilmesinden dolayı akreditasyona uzun süre ihtiyaç duyulmamıştır. Uluslararası alanda farklı akademik disiplinlere yönelik çalışmalar yapan önemli akreditasyon kuruluşları bulunmaktadır. The Accreditation Board for Engineering and Technology- Mühendislik ve Teknoloji Akreditasyon Kurulu, Fédération Européenne d’Associations Nationales d’Ingénieurs, American Assembly of Collegiate Schools of Business, European Foundation for Management Development, Foundation for International Business Administration ve Association of Business Schools gibi akreditasyon kurumları bulunmaktadır (Aktan & Gencel, 2010).

Eğitim kurumları ve programlar akredite olabilmek için bir dizi süreçten geçmektedir. Her akreditasyon kuruluşunun değerlendirme ölçütleri farklı olsa da temelde akreditasyon süreçleri genellikle üç adımı içermektedir. Bunlardan ilki, kurumun veya programın öğretim elemanları, yöneticileri ve personeli tarafından yürütülen ve akreditasyon kuruluşunun standart ve ölçütlerini referans alan bir raporla sonuçlanan bir öz değerlendirme sürecidir. İkinci adımda akreditasyon kuruluşu tarafından seçilen bir takım tarafından yürütülen ve kanıtları inceleyen, kurumu ziyaret eden, akademik ve idari personel ile görüşmeler yapan ziyaret, bir değerlendirmeyle sonuçlanan akredite eden kuruluşun komisyonuna tavsiye içeren bir rapor sunulmaktadır. Son adımda ise takım tarafından kaliteyle ilgili verilen ölçütler temelinde kanıtların incelenerek nihai bir sonuca varılmaktadır (Vlasceanu vd., 2007). Akreditasyon süreci kapsamında, ilgili paydaşların belirlenmesi ve bu paydaşların program değerlendirme sonuçları (özellikle mezuniyet sonrası öğrenci öğrenme kazanımları ve program hedefleri) hakkında düzenli ve resmi bir biçimde bilgilendirilmesi ve görüşlerinin alınması sağlanmalıdır. Bu paydaşlardan elde edilen geri bildirim ve öneriler programla ilgili alınacak kararlar sürecinde dikkate alınmalıdır (Tuna & Çelen, 2019).

Turizm alanında verilen yükseköğretim programlarının niteliğinin artırılması ve sektörel beklentilere uyumunun sağlanması amacıyla, Türkiye'de TURAK yetkilendirilmiştir. TURAK Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından ön lisans (Aşçılık, Turizm ve Otel İşletmeciliği, Turizm ve Seyahat Hizmetleri, Turist Rehberliği, İkram Hizmetleri, Sağlık Turizmi İşletmeciliği, Turizm Animasyonu) ve lisans (Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Turizm İşletmeciliği, Turizm Rehberliği, Rekreasyon Yönetimi) programlarının akreditasyonu konusunda yetkilendirilmiş ulusal akreditasyon kuruluşudur (Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu, 2025a). TURAK tarafından yürütülen akreditasyon süreçleri, turizm alanında eğitim veren programları öğrenci, öğrenme amaçları, öğrenim çıktıları, öğretim planı, yönetim yapısı, alt yapı, kurum desteği ve parasal kaynaklar ve sürekli iyileştirme ölçütlerinde değerlendirilmesini içermektedir (TURAK, 2025b). Böylece programların sektörün değişen ihtiyaçlarına uyum sağlaması, mezun yeterliliklerinin artırılması ve öğrencilerin ulusal ve uluslararası iş gücü piyasasında rekabet edebilir niteliklerle donatılması amaçlanmaktadır.

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, akreditasyon süreçlerine ilişkin öğretim elemanlarının bakış açılarını belirlemektir. Bu kapsamda, öğretim elemanlarının akreditasyonun eğitim-öğretim kalitesine, kurumsal gelişime ve öğrenci çıktılarının iyileştirilmesine olan etkilerine yönelik algıları incelenmiştir.

Turizm alanındaki programların akreditasyon süreçlerine entegrasyonu, teorik bilginin yanı sıra uygulamalı eğitimin kalitesini artırmak açısından önemli bir rol oynamaktadır. Sektörle sürekli etkileşim hâlinde olan turizm programlarında, öğretim elemanlarının kaliteyi benimsemesi ve akreditasyon sürecine aktif katılım göstermesi hem eğitim programlarının sürdürülebilirliği hem de mezunların sektördeki yeterlilikleri açısından belirleyici olmaktadır. Ayrıca, öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine yönelik olumlu tutum geliştirmeleri; ders içeriklerinin güncellenmesi, öğrenci merkezli yaklaşımların benimsenmesi ve değerlendirme ölçütlerinin şeffaflaştırılması gibi birçok kalite unsurunun kurumsal yapıya entegre edilmesini kolaylaştırmaktadır. Bu durum, yalnızca akademik başarının değil, aynı zamanda sektörel beklentilere uygun, donanımlı bireyler yetiştirilmesini de mümkün kılmaktadır. Dolayısıyla, öğretim elemanlarının algı ve deneyimleri, akreditasyonun etkinliği açısından vazgeçilmez bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Yükseköğretimde kalite güvencesi anlayışının giderek önem kazandığı günümüzde, program akreditasyonu, eğitimde standardizasyonun sağlanması ve uluslararası tanınırlığın artırılması açısından önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Ancak, akreditasyon süreçlerinin başarısı, yalnızca yönetsel kararlarla değil, aynı zamanda sürece doğrudan katkı sunan öğretim elemanlarının tutum ve algılarıyla da yakından ilişkilidir. Bu bağlamda, çalışmanın turizm alanındaki programlara odaklanması, disiplinin uygulamalı yapısı ve sektörle güçlü ilişkileri nedeniyle önem taşımaktadır.

3. Yöntem

Çalışmada veri toplama yöntemlerinden anketten yararlanılmıştır. Uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların bireysel özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer alırken, ikinci bölümde akreditasyon süreçlerine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Uygulanan anket formundaki ifadeler TURAK tarafından belirlenen değerlendirme ölçütleri temel alınarak hazırlanmıştır. Daha sonra oluşturulan ifadeler turizm alanında uzman 3 akademisyene gönderilmiş, gelen geri bildirimler doğrultusunda ankete son hali verilmiştir. Uygulanan anketin etik açıdan sakıncalı olmadığına ilişkin Afyon Kocatepe Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan izin alınmıştır.

Türkiye'de TURAK tarafından akredite olan 27 üniversite bulunmaktadır. Akredite olan programlar arasında Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Turizm İşletmeciliği, Turizm Rehberliği,

Seyahat İşletmeciliği ve Turizm ve Otel İşletmeciliği yer almaktadır. Akredite olan programlar Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

Akredite Edilen Turizm Programları

Üniversite	Fakülte/Yüksekokul	Program
T.C. Adıyaman Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm Rehberliği
T.C. Afyon Kocatepe Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Turizm İşletmeciliği Turizm Rehberliği
T.C. Anadolu Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Turizm İşletmeciliği Turizm Rehberliği
T.C. Atılım Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Turizm ve Otel İşletmeciliği
T.C. Atatürk Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Turizm İşletmeciliği
T.C. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Seyahat İşletmeciliği Turizm İşletmeciliği
T.C. Batman Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm Rehberliği
T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm İşletmeciliği
T.C. Doğuş Üniversitesi	Sanat ve Tasarım Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm İşletmeciliği
T.C. Düzce Üniversitesi	Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu	Turizm İşletmeciliği
T.C. Erciyes Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm İşletmeciliği Turizm Rehberliği
T.C. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Turizm ve Otel İşletmeciliği
T.C. İstanbul Beykent Üniversitesi	Güzel Sanatlar Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. İstanbul Gedik Üniversitesi	Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	Sanat ve Tasarım Fakültesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Turizm Rehberliği
T.C. İstinye Üniversitesi	Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. İzmir Ekonomi Üniversitesi	Uygulamalı Yönetim Bilimleri Yüksekokulu	Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. Kapadokya Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. Kastamonu Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm Rehberliği Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. Mardin Artuklu Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Turizm İşletmeciliği Turizm Rehberliği
T.C. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm İşletmeciliği Turizm Rehberliği Gastronomi ve Mutfak Sanatları (1. Öğretim) Gastronomi ve Mutfak Sanatları (2. Öğretim)
T.C. Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm İşletmeciliği
T.C. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Turizm İşletmeciliği
T.C. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Turizm İşletmeciliği
T.C. Şımak Üniversitesi	Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu	Gastronomi ve Mutfak Sanatları
T.C. Trakya Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Turizm İşletmeciliği

Kaynak: TURAK, 2025

Araştırmanın evrenini akredite olan turizm programlarındaki öğretim elemanları oluşturmaktadır. Akredite olan turizm programlarında toplam 392 öğretim elemanı bulunmaktadır. Öğretim elemanlarının tamamına ulaşılmış olup tam sayım yöntemi kullanılmıştır. Öğretim elemanlarına anket formu yüz yüze, e-mail ve sosyal medya aracılığıyla ulaştırılmış olup, toplamda

180 anket geri dönmüştür. Veriler Nisan 2025-Mayıs 2025 tarihleri arasında toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan akreditasyon süreçlerine yönelik ölçeğe ilişkin faktör analizi ve güvenirlik analizi (Cronbach's Alpha) sonuçlarına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2

Akreditasyon Süreçleri Ölçeğine İlişkin Faktör Analizi ve Güvenirlik Analizi Bulguları

Faktör	Madde Sayısı	Özdeğer	Varyans %	Kümülatif Varyans	Cronbach's Alpha
F1: Öğrenciler	5	29,079	69,236	69,236	0,922
F2: Program Öğretim Amaçları	5	1,701	4,050	73,285	0,920
F3: Program Öğrenim Çıktıları	3	1,190	2,832	76,119	0,873
F4: Öğretim Planı	5	0,930	2,215	78,334	0,937
F5: Öğretim Kadrosu	5	0,845	2,012	80,346	0,945
F6: Yönetim Yapısı	3	0,655	1,559	81,905	0,930
F7: Alt Yapı	6	0,577	1,373	83,278	0,943
F8: Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar	6	0,532	1,267	84,544	0,959
F9: Sürekli İyileştirme	4	0,492	1,171	85,715	0,965
Genel	42				0,989

Tablo 2 incelendiğinde, yapılan faktör analizi sonucunda, akreditasyon süreçlerine ilişkin ölçeğin toplam varyansın %85,715'ini açıklayan 9 faktör altında toplandığı görülmektedir. Bu faktörler “öğrenciler”, “program öğretim amaçları”, “program öğrenim çıktıları”, “öğretim planı”, “öğretim kadrosu”, “yönetim yapısı”, “alt yapı”, “kurum desteği ve parasal kaynaklar” ve “sürekli iyileştirme” olarak sıralanmaktadır. Akreditasyon süreçleri ölçeğine ilişkin güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0,989 olarak hesaplanmıştır.

4. Bulgular

Katılımcıların bireysel özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 3'de sunulmaktadır. Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların %57,8'inin erkek, %42,2'sinin ise kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş aralıkları incelendiğinde, 39-46 yaş aralığında olanların (%32,2) diğerlerine göre daha yoğunlukta olduğu görülmektedir. Katılımcıların kadrolarının bulundukları bölüm incelendiğinde, Turizm Rehberliğinde olan katılımcıların yoğunlukta (%33,3) olduğu, bunu takiben ise Gastronomi ve Mutfak Sanatları ile Turizm İşletmeciliği bölümlerinin (%30,0) geldiği tespit edilmiştir. Katılımcıların unvan dağılımları incelendiğinde, sırasıyla Doç. Dr. (%28,9), Dr. Öğr. Üyesi (%23,3), Arş. Gör. (%17,7), Prof. Dr. (%16,7), Öğr. Gör. (%9,5) ve Dr. (%3,9) olduğu görülmektedir. Katılımcıların deneyim yılları incelendiğinde, yarıdan fazlasının (%73,9) 6 yıldan fazla deneyime sahip olduğu, bunu takiben 1-6 yıl (%21,7) ve 1 yıldan az (%4,4) gelmektedir.

Tablo 3

Bireysel Özelliklere İlişkin Bulgular

Değişken		f	%	Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	76	42,2	Unvan	Prof. Dr.	30	16,7
	Erkek	104	57,8		Doç. Dr.	52	28,9
Yaş	23-30	23	12,8		Dr. Öğr. Üyesi	42	23,3
	31-38	47	26,1		Öğr. Gör.	17	9,5
	39-46	58	32,2				
	47 ve üzeri	52	28,9	Arş. Gör.	32	17,7	
Kadronun bulunduğu bölüm	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	54	30,0	Deneyim	Dr.	7	3,9
	Turizm İşletmeciliği	54	30,0		1 yıldan az	8	4,4
	Turizm Rehberliği	60	33,3		1-6 yıl	39	21,7
	Turizm ve Otel İşletmeciliği	8	4,4		6 yıldan fazla	133	73,9
	Seyahat İşletmeciliği	4	2,2				

Tablo 4'te akreditasyon süreçlerine ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde, öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine ilişkin bakış açılarının genel ortalamasının 3,58 olduğu görülmektedir. Boyutlar bazında bakıldığında sırasıyla sürekli iyileştirme (X=3,86), program öğrenim çıktıları (X=3,69), yönetim yapısı (X=3,62), program öğretim amaçları (X=3,59), öğretim kadrosu (X=3,59), alt yapı (X=3,58), öğretim planı (X=3,57), kurum desteği ve parasal kaynaklar (X=3,39) ve öğrenciler (X=3,36) olmuştur.

Katılımcıların sürekli iyileştirme boyutuna ilişkin verdikleri cevapların en yüksek ortalamaya (X=3,86) sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Programda sürekli iyileştirme faaliyetlerini gerektirdiğinden, fakülte/yüksekokullardaki tüm faaliyetlerin (öğrenciler/mezunlarla iletişim, müfredat ölçme ve değerlendirme, yönetim yapısı, alt yapı, öğretim kadrosu, öğretim planı kurum desteği vb.) sistematik bir şekilde yürütülmesini sağlar” ifadesi sürekli iyileştirme boyutunda en yüksek ortalamaya (X=3,95) sahip olan ifade olmuştur. En düşük ortalamaya (X=3,82) sahip olan ifade ise “Programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili bir eylem planı hazırlanmasını sağlar” olmuştur.

Sürekli iyileştirme boyutunu takiben X=3,69 ortalama ile program öğrenim çıktıları boyutu gelmektedir. Program öğrenim çıktıları boyutunda “Program öğrenim çıktılarına ulaşıldığına dair kontrolünün belirli bir ölçme ve değerlendirme sistemine bağlı olarak gerçekleştirilmesini sağlar” ifadesi en yüksek ortalamaya (X=3,89) sahip olduğu görülmektedir. “Derslerin işleyişindeki kontrol mekanizmasının sağlanması için uzaktan eğitimde gerekli şartlarının sağlanmasına yardımcı olur” ifadesi ise en düşük ortalamaya (X=3,71) sahip olan ifade olmuştur.

Tablo 4

Akreditasyon Süreçlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

İfadeler	X	SS
Öğrenciler Boyutu	3,36	1,01
1. Öğrencilerin lisans eğitiminde mesleğe yönelik kazanımlar elde etmesine katkı sağlar	3,66	1,06
2. Öğrencilerinin kariyer planlaması yapmalarına yardımcı olur	3,32	1,18
3. Öğrencilerin eleştirel düşünmesine ve sorun çözme yeteneğinin geliştirilmesine katkı sağlar	3,19	1,15
4. Bölüm tercihi sürecinde öğrencilere yol göstermeye yardımcı olur	3,37	1,24
5. Öğrencilerin mesleğe karşı farkındalıklarının sağlanmasında yol gösterici olur	3,27	1,24
Program Öğretim Amaçları Boyutu	3,59	0,97
6. Öğrencilere turizm sektörü ile ilgili eğilimleri anlama ve yorumlama becerisini geliştirmelerine fayda sağlar	3,21	1,20
7. Belirlenen program öğretim amaçları sayesinde eğitimin gelişmesine katkı sağlar	3,84	1,06
8. Program öğretim amaçlarına ulaşıldığına dair kontrolünün belirli bir ölçme ve değerlendirme sistemine bağlı olarak gerçekleştirilmesini sağlar	3,96	1,06
9. Programda yer alan öğretim amaçlarının belirlenmiş ve yayınlanmış olması ile daha kaliteli bir hedef göstermesini sağlar	3,89	1,08
10. Evrensel bilginin üretimi konusunda mezun olmuş veya mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerine akademik çalışmalar yapabilme becerisini sağlar	3,05	1,17
Program Öğrenim Çıktıları Boyutu	3,69	1,00
11. Program öğrenim çıktılarına ulaşıldığına dair kontrolünün belirli bir ölçme ve değerlendirme sistemine bağlı olarak gerçekleştirilmesini sağlar	3,89	1,04
12. Derslerin işleyişindeki kontrol mekanizmasının sağlanması için uzaktan eğitimde gerekli şartlarının sağlanmasına yardımcı olur	3,49	1,13
13. Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, deneyim ve becerilerin sürekliliğini sağlayarak programların geleceğini güvence altına almasına katkı sağlar	3,71	1,19
Öğretim Planı Boyutu	3,57	1,03
14. Öğrenim yılı içerisinde ders ilişkilerini güvence altına alarak öğretim planının sürekli gelişimini sağlar	3,88	1,05
15. Öğrencilerin derslerde edindikleri bilgi ve becerileri verimli şekilde kullanmaları ile turizm rehberliği eğitiminde kalitenin devamını sağlar	3,53	1,16
16. Teorik eğitimin uygulamalı eğitimle (staj) desteklenmesine yardımcı olur	3,54	1,21

Tablo 5

Akreditasyon Süreçlerine İlişkin Betimsel İstatistikler (Devamı)

İfadeler	X	SS
17. Uygulamalı eğitimin (staj) mesleki etiğe uygun tutum ve davranışların geliştirilmesine katkı sağlar	3,36	1,24
18. Öğretim planında kullanılan öğretim yöntemleri öğrencilerin mesleki yeterliliklerinde gelişmelerine katkı sağlar	3,57	1,11
Öğretim Kadrosu Boyutu	3,59	1,01
19. Öğretim kadrosu ile programın etkin şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlar	3,72	1,11
20. Öğretim programlarının yürütülmesinin yanında, bilimsel araştırma yapma, öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi ve öğrenci danışmanlığı yapılmasına yardımcı olur	3,42	1,15
21. Öğretim programlarının yürütülmesinin yanında, üniversiteye, topluma hizmet ve mesleki gelişim hizmetlerinin yerine getirilmesine yardımcı olur	3,46	1,15
22. Minimum kalite standartlarının karşılanması ile öğretim kadrosunun nitelikli oluşu, turizm programlarında temel standartların sağlanmasına yardımcı olur	3,69	1,13
23. Öğretim kadrosunun ilgili sektör, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkilerinin sürdürülebilir nitelikte olmasını sağlar	3,68	1,03
Yönetim Yapısı Boyutu	3,62	1,07
24. Fakülte/yüksekokulda programın yürütülmesinde görevli tüm bireylere iş ve görev tanımlamaları yaparak onların sürece dahil olmalarını sağlar	3,72	1,07
25. Yönetim yapısındaki şeffaflığın her daim esas olması eğitim programlarında eşitliği sağlar	3,58	1,21
26. Kuruluş ve yönetim yapısı, öğretim faaliyetleri ve destek hizmetleri arasındaki ilişkilerin güçlenmesini sağlar	3,57	1,14
Alt Yapı Boyutu	3,58	1,03
27. Engelli bireyler için alt yapı düzenlemesinin yapılması öğrencilerin öğrenimine kolaylık sağlar	3,87	1,15
28. Öğrencilere sunulan kütüphane olanaklarının yeterli düzeyde olmasını sağlar	3,51	1,12
29. Öğretim elemanlarına gerekli ekipmanları sağlayarak ders izlencesinin işleyişini kolaylaştırmada yardımcı olur	3,34	1,30
30. Öğrencilerin öğrenim ve yaşam ortamlarında gerekli yangın ve güvenlik önlemlerini alarak daha güvende olmalarını sağlar	3,57	1,16
31. Sınıflar, laboratuvarlar ve gerekli donanım sayesinde program öğretim amaçları ve çıktılarına ulaşmada yardımcı olur	3,64	1,16
32. Alan dışı sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan bir altyapıya sahip olması ile öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sağlar	3,59	1,11
Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar Boyutu	3,39	1,12
33. Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve bunların dağıtımında izlenen strateji ile programlara destek olur ve kalitesini artırır	3,51	1,29
34. Programların kurum desteği ile ulusal ve uluslararası tanınmalarına olanak sağlar	3,63	1,13
35. Gereken altyapının sağlanması için kurum desteği olarak idari destek ve parasal kaynaklar sağlamada yardımcı olur	3,34	1,23
36. Yeterli kaynakların sağlanması öğretim kadrosunun akademik gelişiminin sürdürülmesine destek olur	3,46	1,22
37. Program gereksinimlerinin karşılanması için destek personeli ve kurumsal hizmetlerin sayıca yeterli olmasını sağlar	3,23	1,23
38. Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynakları sağlamaya yardımcı olur	3,19	1,24
Sürekli İyileştirme Boyutu	3,86	1,11
39. Sürekli denetimlerde bulunarak fakülte/yüksekokul programlarının iyileştirilmesine katkı sağlar	3,86	1,15
40. Yürütülen sürekli iyileştirme faaliyetleri ile sürdürülebilir kalitenin devamını sağlar	3,84	1,20
41. Programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili bir eylem planı hazırlanmasını sağlar	3,82	1,19
42. Programda sürekli iyileştirme faaliyetlerini gerektirdiğinden, fakülte/yüksekokullardaki tüm faaliyetlerin (öğrenciler/mezunlarla iletişim, müfredat ölçme ve değerlendirme, yönetim yapısı, alt yapı, öğretim kadrosu, öğretim planı kurum desteği vb.) sistematik bir şekilde yürütülmesini sağlar	3,95	1,14
Genel Ölçek Ortalaması	3,58	0,96

En düşük ortalamaya ($X=3,36$) sahip olan boyut ise öğrenciler boyutu olmuştur. Öğrenciler boyutu ifadeleri arasında yer alan “*Öğrencilerin lisans eğitiminde mesleğe yönelik kazanımlar elde etmesine katkı sağlar*” en yüksek ortalamaya ($X=3,66$) sahip ifade olmuştur. “*Öğrencilerin eleştirel düşünmesine ve sorun çözme yeteneğinin geliştirilmesine katkı sağlar*” ifadesinin ise en düşük ortalamaya ($X=3,19$) sahip olan ifade olduğu görülmektedir.

En düşük ortalamaya sahip boyutlardan bir tanesi de kurum desteği ve parasal kaynaklar boyutu olmuştur. Bu boyutta yer alan “*Programların kurum desteği ile ulusal ve uluslararası tanınmalarına olanak sağlar*” ifadesi en yüksek ortalamaya ($X=3,63$) sahip olan ifade olurken; “*Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynakları sağlamaya yardımcı olur*” ifadesi en düşük ortalamaya ($X=3,19$) sahip olan ifade olmuştur.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı, akreditasyon alan turizm programlarındaki öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine ilişkin bakış açılarını ortaya koymaktır. Akreditasyon gerek eğitim öğretim kalitesinin artırılmasında gerekse kurumsal açıdan gelişimde önemli bir rol oynamaktadır. Bunun yanı sıra, öğretim elemanları akreditasyon süreçlerinde doğrudan ve dolaylı olarak rol oynamaktadır. Öğretim elemanlarının program öğrenim çıktıları ve program öğretim amaçlarının hazırlanması, müfredat güncellemesi, ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirmesinde katkıları bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, öğretim elemanları akreditasyon süreçleri kapsamında hazırlanan öz değerlendirme raporunun hazırlık sürecinde de aktif olarak rol almaktadırlar. Buradan hareketle, bu çalışmada akreditasyon alan turizm programlarındaki öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine ilişkin bakış açıları belirlenmiştir.

Araştırmada, öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine yönelik algılarında en yüksek ortalamaya sahip boyutun “sürekli iyileştirme” olduğu belirlenmiştir. Bu durum, öğretim elemanlarının akreditasyon kurumlarının akademik yapısını ve hizmet kalitesini sürekli gözden geçirme ve geliştirme adına önemli bir fırsat sunduğunu düşündüklerini ortaya koymaktadır. Sürekli iyileştirme kültürünün benimsenmesi, kalite güvencesinin sürdürülebilirliği açısından da olumlu bir göstergedir. Sürekli iyileştirme öğretim yöntemlerinin güncellenmesi, öğrenci/mezunlarla iletişim, yönetim yapısı, kurum desteği gibi alanlarda sürekli yenilenmeyi teşvik etmektedir. Özellikle turizm gibi hizmet odaklı bir sektörde faaliyet gösteren programlar için sürekli iyileştirme, sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanların yetiştirilmesi konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla akreditasyon kurumları için sadece bir denetim aracı olarak görülmemekte, sürekli iyileştirme ve gelişim için yönetim mekanizması olarak da değerlendirilebilmektedir. Bu süreç, kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini sistematik bir şekilde gözden geçirmelerine, güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek hedef odaklı planlamalar yapmalarına olanak tanımaktadır.

Çalışmada elde edilen bir diğer bulgu, diğer boyutlara göre daha düşük ortalamanın “öğrenciler” boyutu olduğu tespit edilmiştir. En düşük ortalamanın öğrenciler boyutunda yer alması, öğretim elemanlarının akreditasyonun öğrencilere sağladığı doğrudan katkılara dair algılarında belirli bir mesafeyi koruduklarını belirtmek mümkündür. Öğrenciler boyutunun düşük çıkmasının nedenlerinden bir tanesi akreditasyon çalışmalarının henüz yeni (son yıllarda) uygulanmaya başlamasıdır. Programı geliştirmeye yönelik çalışmaların sistemli şekilde devam etmesi ile birlikte öğrencilere katkılarının ve çıktıların önümüzdeki yıllarda daha net bir şekilde görünür hale geleceği düşünülmüyor olabilir. Çalışmada elde edilen bir diğer bulgu ise, öğretim elemanlarının akreditasyonun öğrencilerin eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerinin geliştirilmesine katkısı konusunda diğer ifadelerle kıyasla daha düşük bir düzeyde katıldıklarıdır. Bu durum, bir yandan öğrencilerin akreditasyon süreçlerine yeterince entegre edilmemesiyle ilişkili olabilirken, diğer

taftan öğretim elemanlarının öğrenci çıktılarını değerlendirirken daha çok kurumsal hedeflere ve program yeterliliklerine odaklanmalarından da kaynaklanıyor olabilir. Öğrenci katılımcıların kalite ve akreditasyon süreçlerine dâhil olması giderek daha fazla kabul gören ve yaygınlaşan bir anlayıştır. Dünyadaki örnek uygulamalara bakıldığında öğrenci katılımcıların kalite ve akreditasyon süreçlerine getirdiği farklı bakış açıları ve doğru geribildirimler ile sürece olumlu katkılar yaptıkları yadsınamaz bir gerçektir (Kaynak Altıngüzgün & Coşgun, 2020). Öğrenciler akreditasyon sürecinde aktif bir paydaş olarak süreçlere dahil edilmektedir. Öğrenci temsilcilerinin kurullarda yer alması, öğrencilerden gelen geri bildirimlerin etkin kullanılması gibi iyileştirmeler bu boyutun geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Öğrencilerin süreçlerde yer almaları, onların bakış açılarıyla sistemlerin gelişmeye açık yanlarının tespit edilerek iyileştirme çalışmalarının yürütülmesi açısından önem taşımaktadır. Böylelikle, yükseköğretim kurumlarının sürekli gelişimine de katkıda bulunurlar.

Çalışmanın amacı ve elde edilen bulgular doğrultusunda, eğitim kurumlarına, akreditasyon kuruluşlarına ve gelecekte çalışma yapacak araştırmacılara yönelik öneriler sunulmaktadır. Eğitim kurumları, öğretim elemanlarının akreditasyon süreçlerine aktif bir şekilde katılımını sağlaması için iç paydaş toplantıları düzenlemelidir. Uygulamalı eğitimlerin niteliğini artırmak amacıyla sektör ile eğitim kurumları arasındaki iş birlikleri güçlendirilmelidir. Böylelikle hem eğitim programları hem de sektörün beklentileri belirlenerek, beklentilere göre güncellemeler gerçekleştirilebilir. Akreditasyon kuruluşları tarafından, değerlendirme süreçlerinde öğretim elemanlarının görüş ve deneyimlerine daha fazla yer verilmelidir. Akreditasyon süreçleri kapsamında yapılan saha ziyaretleri, sadece belge denetimi değil, aynı zamanda kalite kültürünün yerleşip yerleşmediğine yönelik nitel değerlendirmeler de içermelidir. Böylelikle daha derinlemesine bir değerlendirme süreci gerçekleştirilecektir. Öğrencilere yönelik akreditasyon eğitim materyalleri hazırlanarak akreditasyon süreci daha anlaşılır bir hale getirilebilir.

Yapılan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden anketten yararlanılmıştır. Gelecekte konuyla ilgili çalışma yapacak araştırmacılar, nitel araştırma yöntemleri kullanarak öğretim elemanlarının görüşlerini daha derinlemesine analiz edebilirler. Bir başka çalışma konusu, öğrencilerin akreditasyon süreçlerine bakış açıları ile ilgili olabilir. Öğrencilerin akreditasyon kavramına yönelik bakış açılarını ele alan bir çalışma literatüre bir katkı sunması açısından gerçekleştirilebilir. Bunun yanı sıra, akreditasyon alan ve almayan turizm programlarının bir karşılaştırılması yapılabilir. Akreditasyon sürecinde saha ziyareti sırasında aktif rol oynayan takım üyelerinin bakış açılarına yönelik de bir çalışma gerçekleştirilebilir.

Kaynakça

- Aktan, C. C. & Gencel, U. (2010). Yüksek öğretimde akreditasyon. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 137-155.
- Altbach, P. G. & Knight, J. (2007). The internationalization of higher education: Motivations and realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3/4), 290-305. <https://doi.org/10.1177/1028315307303542>
- Bakioğlu, A. & Baltacı, R. (2000). Üniversitede akreditasyon ve düşünceler. *Öneri Dergisi*, 3(13), 39-47. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.732273>
- Duman, S. N. (2021). Akreditasyon alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 54-74. <https://doi.org/10.37217/tebd.824611>
- Güney A. (2019). Kalite yönetimi çerçevesinde yükseköğretimde akreditasyon süreci. *Electronic Turkish Studies*, 14(2), 401-412. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14835>
- Harvey, L. & Green, D. (1993). Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18(1), 9-34. <https://doi.org/10.1080/0260293930180102>

- Kaynak Altingüzgün, H. G. & Coşgun, D. M. (2020). Peyzaj mimarlığı öğretim programlarının kalite ve akreditasyon süreçlerine öğrenci katılımı. *PEYZAJ- Eğitim, Bilim, Kültür ve Sanat Dergisi*, Özel Sayı, 1-9.
- Oflaz, M. (2023). Akredite olan ve olmayan turizm işletmeciliği programlarının karşılaştırmalı incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(86), 630-652. <https://doi.org/10.17755/esosder.1232202>
- Olcay A. (2008). Türk turizmde eğitimin önemi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 383-390.
- Tuna, M. & Çelen, O. (2019). Turizm eğitiminde akreditasyon: Turak örneği. *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 3(4), 526-540. <https://doi.org/10.32958/gastoria.570627>
- Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu (2025a). *Turak hakkında*. Erişim tarihi: 18 Nisan 2025. <https://turak.org/hakkinda/>
- Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu (2025b). *Değerlendirme ölçütleri*. Erişim tarihi: 18 Nisan 2025. <https://turak.org/belgeler/>
- Türkeri, İ. (2014). Yükseköğretim düzeyinde turizm eğitiminin özel nitelikli sorunları ve çözüm önerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 1-14.
- Vlasceanu, L., Grünberg, L. & Parlea, D. (2007). *Quality assurance and accreditation: A glossary of basic terms and definitions*. (Revised and updated edition) Unesco-Cepes.
- Yılmaz, B., Salar, R., Aslan, B. E., Sözbilir, M. & Keskin, A. (2023). Yükseköğretimde kalite ve akreditasyon: Program akreditasyonunda Atatürk Üniversitesi'nin uygulamaları. *Trakya Üniversitesi Kalite ve Strateji Yönetimi Dergisi*, 3(2), 67-87. <https://doi.org/10.56682/ksydergi.1284982>
- Yorke, M. (2000). Developing a quality culture in higher education. *Tertiary Education and Management*, 6, 19-36. <https://doi.org/10.1080/13583883.2000.9967008>
- Yükseköğretim Kalite Kurulu (2025). *Program akreditasyonu nedir?*. Erişim tarihi: 15 Nisan 2025. <https://www.yokak.gov.tr/program-akreditasyonu/>
- Yükseköğretim Kurulu (2025). Yükseköğretimde akreditasyon. Erişim tarihi: 15 Nisan 2025. <https://denklik.yok.gov.tr/akreditasyon-tanima-denklik-nedir>

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Turist Rehberliği Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir. Yazarlar etik kurul izni gerektiren çalışmalarda, izinle ilgili bilgileri (kurul adı, tarih ve sayı no) yöntem bölümünde ve ayrıca burada belirtmişlerdir.

Kurul adı: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Tarih: 16.04.2025

Karar No: 2025/154

ARAŞTIRMACILARIN MAKALEYE KATKI ORANI BEYANI

1. yazar katkı oranı : % 50

2. yazar katkı oranı : % 50